

Strajk przerwał komunikację między Azją i Europą

Jak donoszą ze Stambułu, prom łączący oba brzegi Bosforu został unieruchomiony wskutek strajku obsługi pomagającej się podwyżki płac. Zapowiedziany jest również strajk marynarzy statków pasażerskich. Prom przewozi dziennie około 300 tys. osób i 10 tysięcy pojazdów kursujących między azjatycką i europejską częścią Turcji.

Cena 50 gr

echo

KRAKOWA

ROK XXV PISMO POPOŁUDNIOWE Nr 14 (7584)
ODZNACZONE ŻŁOTĄ ODZNAKĄ MIASTA KRAKOWA

Kraków, sobota 17, niedziela 18 stycznia 1970 r.

Z OKAZJI XXV ROCZNICY WYZWOLENIA MIASTA

Uroczysta wspólna sesja Krakowskiego Komitetu FJN i Rady Narodowej m. Krakowa

Dziś przed południem w sali obrad gmachu Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa rozpoczęła się uroczysta wspólna sesja Krakowskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu i Rady Narodowej m. Krakowa z okazji XXV rocznicy wyzwolenia miasta przez Armię Radziecką.

Przewodniczący obrad — W. Künstler powitał serdecznie przybyłego na sesję reprezentanta narodów ZSRR konuła W. I. Niestierowicza, przedstawicieli wojewódzkich władz partyjnych i stronnictw politycznych z I sekretarzem KW PZPR Cz. Domagałą. Powitał zastępcę przewodniczącego Rady Państwa, rektora

UJ prof. M. Klimaszewskiego, zasłużonych działaczy ruchu robotniczego współdziałających w wyzwoleniu Krakowa, posłów krakowskich.

Powitał także konsula generalnego Republiki Francuskiej J. Honorata.

Następnie poprosił o zabranie głosu przewodniczącego Prezydium KK FJN i RN m. Krakowa J. Pękala.

Po przemówieniu w którym J. Pekała podkreślił osiągnięcia 25 lat władzy ludowej w Krakowie — W. Künstler odczytał list od marszałka Koniewa.

W dalszym ciągu sesji sekretarz KK FJN Z. Scheller odczytał adres skierowany do żołnierzy — wyzwolicieli.

W ostatnim punkcie sesji sekretarz Prezydium RN m. Krakowa — J. Lepiarczyk odczytał projekt odezwy do mieszkańców Krakowa.

Odezwa ta, przyjęta przez aklamację mówi o znaczeniu manewru, dzięki któremu ocalał Kraków, o głębokich przeobrażeniach miasta w ciągu 25 lat i przypomina pamięć żołnierzy radzieckich, którym zawdzięczamy możliwość życia w tym mieście, które wszyscy kochamy.

Współpraca placówek naukowych z przemysłem

Instytut Obróbki Skrawaniem pomaga fabrykom zdobywać nowe rynki zbytu

Spadające na Hawajach huragany spowodowały poważne szkody materialne na wielu wyspach. Natężenie silnych wiatrów przypało na 14 bm. Straty ocenia się na 5 milionów dolarów. Na zdjęciu: robotnicy uprzątają zwalone ściany baraków i letnich domków w jednej z dzielnic Honolulu.

Współpraca krakowskiego Instytutu Obróbki Skrawaniem z fabrykami wytwarzającymi obrabiarki przynosi coraz większe rezultaty, przeliczalne na ruble, marki, franki, korony, funty szterlingów i dolary. Wyraźnym tego przykładem są wyniki współpracy krakowskiego Instytutu z wrocławską Fabryką Urządzeń Mechanicznych.

Nowoczesne tokarki uniwersalne, skonstruowane przy współudziale Instytutu spotkać można w Związku Radzieckim, NRD, Czechosłowacji, Francji, Niemieckiej Republice Federalnej, we Włoszech, a nawet w odległej Japonii.

Nie tak dawno podstawowym asortymentem produkcji Wrocławskiej Fabryki Urządzeń Mechanicznych były tokarki uniwersalne „Tud-40/50”, które obecnie ustępują miejsca jeszcze doskonalszym „Turom”.

Zakres trwającej od kilku lat współpracy między „Wafumem” a Instytutem Obrób-

ki Skrawaniem obejmuje wnikliwe badania poszczególnych zespołów, ich wzajemnej współpracy, trwałości, dokładności itp.

Specjaliści z krakowskiego Instytutu badają obecnie możliwość zastosowania w tokarkach elementów z tworzyw sztucznych. Zastosowanie tworzyw, szczególnie do produkcji kół zębatach powinno dać w efekcie dalsze podniesienie jakości wyrobów.

Akcja „Echa” i ZMS

POM w Kryspinowie — Grażynce Sadko

Pierwszy w naszej akcji PAŃSTWOWY OŚRODEK MASZYNOWY w Kryspinowie ufundował książeczkę mieszkaniową PKO ze składek załogi. Książeczkę tę, załoga postanowiła wręczyć córce tragicznie zmarłego pracownika POM-u — GRAŻYNCE SADKO. Równocześnie podjęto zobowiązanie systematycznej opieki aż do czasu pełnego usamodzielnienia się dziewczynki.

Na ręce dyrektora — WŁADYSŁAWA HANDZLIKA składamy fundatorom najserdeczniejsze podziękowania! (mar)

Widać ją dobrze — jak na dłoni — zwłaszcza z Kopca Kościuszki; stąd general I. Koronnikow wydawał rozkazy podczas ostatniej fazy manewru oskrzydającego. Manewru, który ocalał miasto od zniszczenia i ruiny. Grupy wojsk radzieckich weszły od północy, południa i zachodu. A więc ze stron, z których się ich nie spodziewano. Główne siły 59 Armii wkroczyły do Krakowa od dzielnic zachodnich, właśnie ulicą, którą nazwano później 18 Stycznia.

Zwykle czyni się portrety ludziom, krajom, miastom. Na ogół nie ma zwyczaju portretowania ulic. Dziś zatem będzie wyjątek od tej zasady. Naszkicujemy obraz ulicy,

Nowy rząd libijski

KAIR

Przewodniczący Libijskiej Rady Rewolucyjnej, Kadafi powołał w piątek nowy rząd, w którym objął funkcję premiera i ministra obrony. W skład gabinetu weszło 5 oficerów z Rady Rewolucyjnej, która rządzi Libią od września ub. r. tj. od chwili obalenia króla Idrisa. Reszta 13-osobowego rządu stanowią cywile.

Kraków znajduje się będzie w zasięgu niżu. Zachmurzenie duże z przejaśnieniami. Rano mgły i zamglenia. W ciągu dnia opady śniegu i śniegu z deszczem. Wiatry północno-zachodnie i północne 2-5 msek. Temperatura nocą minus 7, dniami od minus 1 do plus 3 st. C.

którą dokładnie przed dwudziestu pięciu laty weszła uciążliwa wolność. Będzie to oczywiście relacja z dnia dzisiejszego.

Ledwie przeskoczysz historyczne Bronowice, masz przed sobą petle tramwajową. Leniwie wokół przesuwają się pociągi, jakby — wracając z trasy — przybywały na krótki wypoczynek. Wsiadasz i jedziesz. Po raz pierwszy tramwaj zatrzymuje się przy gmachu „profesorskim”. Mieszkańcy tu same sławy naukowe, głównie z UJ i AGH. Trudno zdecydować się na wymianienie nazwisk, bo jedno wybitniejsze od drugiego. Wóz ruszył, masz przed sobą widok

(Dokończenie ze str. 4)

Wybuch wulkanu Uluwan

LONDYN

W nocy z piątku na sobotę wybuchł wulkan Uluwan, położony na Nowej Brytanii — największej wyspie archipelagu Bismarcka, w zachodniej części Oceanu Spokojnego. Lawa tryskała na wysokość 300 m. Erupcje trwały ok. 12 godzin.

Mieszkańcy okolicznych terenów w twrodze opuszczali swoje domy.

Przewodniczący
Prez. Rady Narodowej
m. Krakowa
Tow. JERZY PĘKALA

Dziękuję za zaproszenie. Niestety, ze względu na stan zdrowia nie mogę przyjechać na Wasze uroczystości. Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla wszystkich ludzi pracy Waszego miasta i województwa w związku z 25-leciem wyzwolenia spod hitlerowskiej okupacji.

W wyniku manewru okrążającego i frontowego natarcia wojska radzieckie zdobyły Kraków — starą stolicę Polski, miasto nauki i kultury — w stanie nie zniszczonym. Jako uczestnicy walk często wspominali te radosne dni i spotkania żołnierzy radzieckich z mieszkańcami Krakowa. Jesteśmy dumni z pomysłowego wykonania wyzwoleniejszej misji i przepędzenia faszystowskich najazdów z polskiej ziemi. W wyniku zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami naród polski odzyskał swe odwieczne ziemie i ustanowił ustój socjalistyczny.

Państwo polskie w rodzinie równoprawnych narodów krajów socjalistycznych osiągnęło w ostatnim okresie wielkie olbrzymie sukcesy we wszystkich dziedzinach budownictwa socjalistycznego — w gospodarce, nauce, kulturze oraz obronności — i stanowi obecnie silne, kwitujące państwo w Europie.

Nasza przyjaźń, umocniona krwią wspólnie przeżytą w walce z faszystyzmem hitlerowskim, jest mocna i niewzruszona. Nasze kraje, wchodzące w skład Układu Warszawskiego, dysponują nowoczesnymi siłami zbrojnymi, gwarantującymi spokojną twórczą pracę naszych narodów i bezpieczeństwo w Europie. Nasze narody pod kierownictwem swoich marksistowsko-leninowskich partii pewnie krocza po drodze wytyczonej przez Lenina, budują socjalizm i komunizm.

Zyczę Wam, drodzy przyjaciele, zdrowia, nowych wielkich sukcesów w pracy i szczęścia osobistego.

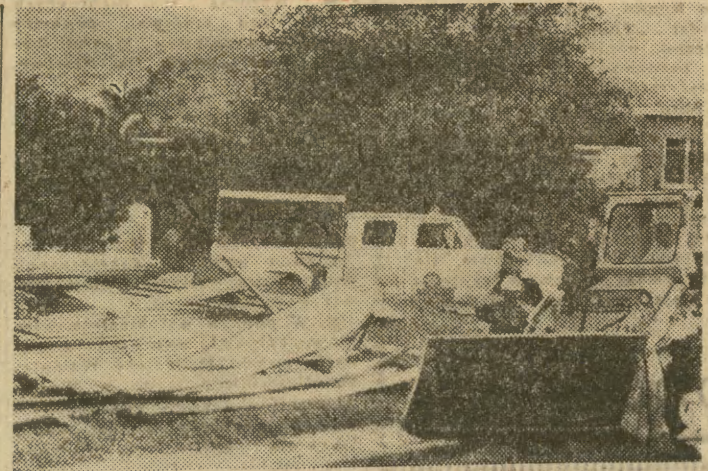
Wasz honorowy obywatel
Marszałek
Związku Radzieckiego
I. KONIEW

Tajemnicza śmierć kobiety

Dziś o godz. 2.30 w nocy patrol milicyjny znalazł na ławce w pobliżu Chłodni przy ul. Nowopolskiej martwą kobietę o nie ustalonym dotąd nazwisku.

Zwały śniegu paraliżują ruch na drogach

Wbrew komunikatom meteorologicznym znowu zawitała do nas zima. W ciągu nocy spadł obfity śnieg. Na drogach województwa od rana panują bardzo trudne warunki. Główne trasy — dzięki patrolowej pracy plugów — mają wprawdzie jeszcze odkrytą nawierzchnię — ale na pozostałych warstwa śniegu dochodzi do 15 cm. Sytuację pogarsza silny wiatr, który nanosi na drogi zaspy. Wszędzie występuje tzw. śliskość posnigowa, bardzo niebezpieczna dla kierowców.

25 ROCZNICA WYZWOLENIA WARSZAWY

Sztandar stolicy udekorowany Orderem Budowniczych Polski Ludowej

Uroczysta akademія z udziałem Wł. Gomułki, M. Spychalskiego i J. Cyrankiewicza

W piątek, w przeddzień 25 rocznicy wyzwolenia Warszawy, rozpoczęły się główne uroczystości związane z obchodami tej rocznicy.

Zainauguowała je uroczysta akademія w Sali Kongresowej PKiN, na którą przybyli przedstawiciele najwyższych władz partyjnych i państwowych z Władysławem Gomułką, Marianem Spychalskim i Józefem Cyrankiewiczem. Przybyły zagraniczne delegacje Armii Radzieckiej oraz Moskwy, Pragi i Berlina.

W czasie akademii W. Gomułka udekorował sztandar Warszawy — Orderem Budowniczych Polski Ludowej.

Przemówienie na akademii wygłosił I sekretarz KW PZPR — Józef Kępa. Serdeczne gratulacje i pozdrowienia dla społeczeństwa stolicy przekazywali przewodniczący zagranicznych delegacji.

W tym dniu odbyły się ponadto w stolicy liczne spotkania, wieczornice, akademie, imprezy kulturalne.

Lotnictwo ZRA zestrzeliło już 125 samolotów izraelskich

KAIR
Sobotnia prasa kairska poświęca wiele miejsca pirackiemu atakowi samolotów izraelskich na obiekty egipskie, usytuowane wzdłuż Kanału Sueskiego, który przeprowadzony został w piątek po południu.

Jak już podawaliśmy, egipska artyleria przeciwlotnicza strącała 3 samoloty izraelskie typu „Skyhawk”. „Ai-Ahram” pisze, że tym samym liczbą samolotów izraelskich strąconych przez wojska egipskie od czerwca 1967 roku wzrosła do 125.

Dzienniki kairskie w dalszym ciągu zamieszczają doniesienia o dostawach broni amerykańskiej do Izraela via Belgia.

Zagraniczne delegacje gościły w stołecznych zakładach pracy: przedstawiciele Armii Radzieckiej — w Hucie „War-

Polska nawiązała stosunki dyplomatyczne z Republiką Środkowoafrykańską

W wyniku przeprowadzonych rozmów rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Republiki Środkowoafrykańskiej, kierując się pragnieniem współpracy między obu krajami postanowili nawiązać stosunki dyplomatyczne między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Republiką Środkowoafrykańską i dokonał wymiany przedstawicielstw dyplomatycznych na szczeblu ambas-

Obie strony są przekonane, że podejmując ten krok przyczynią się do rozwoju współpracy międzynarodowej i umocnienia pokoju światowego.

C. Jones wystąpi w Polsce

Uczta dla miłośników jazzu

Miłośnicy jazzu tradycyjnego i autentycznego bluesa będą mieli okazję usłyszeć jednego z czołowych w świecie wykonawców tego rodzaju muzyki — amerykańskiego pianistę i wokalistę Curtisa Jonesa. Artysta wystąpi w Katowicach oraz w Warszawie.

67-letni Curtis Jones zdobył największą popularność w latach 30-tych, koncertując w Kansas City i Chicago. Później wycofał się na kilkanaście lat z życia artystycznego, aby wrócić na estradę w 1958 roku. Od tej pory znowu odnosi sukcesy — koncertuje i nagrywa płyty.

szawa”, goście z Moskwy — w PZO, z Pragi — w fabryce im. K. Świerczewskiego, a z Berlina — w FSO.

W Stołecznej RN ogłoszono wyniki konkursu na piosenkę o Warszawie. Uroczysty wieczór zorganizowano w Domu Kultury Radzieckiej, w Filharmonii Narodowej odbył się dedykowany Warszawie — koncert muzyki poważnej.

Z okazji 25 rocznicy wyzwolenia Warszawy minister obrony narodowej gen. broni Wojciech Jaruzelski wydał rozkaz okolicznościowy.

17 bm. dla uczczenia tej rocznicy oddane zostaną w Warszawie 24 salwy artyleryjskie.

Uroczystości związane z 25-leciem wyzwolenia Warszawy spod okupacji hitlerowskiej, odbyły się także w Moskwie, Berlinie i Bukareszcie.

Występy R. Smendzianki w Meksyku

MEKSYK
W audytorium Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Meksyku, odbył się recital Reginy Smendzianki. Program recitalu wypełniły utwory Fryderyka Chopina.

Na koncert przybyli m. in. — minister spraw zagranicznych Antonio Carrillo Flores, dyrektorzy generalni i dyrektorzy departamentów MSZ. Licznie reprezentowany był korpus dyplomatyczny oraz świat kulturalny i muzyczny stolicy Meksyku.

Publiczność gorąco oklaskiwała pianistkę. Krytycy jednomyślnie zaliczyli artystkę do grona najwybitniejszych pianistów europejskich.

Trzęsienie ziemi na Alasce

NOWY JORK
Trzęsienie ziemi zanotowano w nocy z czwartku na piątek w mieście Homer w odległości ok. 160 km od miasta Anchorage na Alasce. Na razie brak jest wiadomości o wyrządzonych szkodach.

tycznie trudnych problemów narodowościowych plemion Nigerii, kraju który, tak na dobrą sprawę, nie miał jeszcze okazji zakosztować pełni wolności.

Secesyjne dążenia Biafry — warto to przypomnieć — miały podłoże neokolonialistyczne. Gra toczyła się przede wszystkim o naftę, pomiędzy Francją i Wielką Brytanią. Pierwsza udzielała poparcia secesjonistom, druga — rządowi federalnemu. Rachunek zapłacił cały naród nigeryjski.

O „sytuacji narodu”, tym razem niemieckiego, wiele mówił ostatnio w swym orędziu

Dylematy

na posiedzeniu Bundestagu kanclerz NRF, Willy Brandt. Wynika z niego, że obecny rząd NRF również nie zamierza odejść od dawno wypracowanych pryncypiów politycznych, a więc od zasad nieuznawania realiów powstałych po drugiej wojnie.

Brandt wprawdzie mówił o istnieniu dwóch państw niemieckich, ale jednocześnie odznosił się od możliwości przyznania NRD statusu państwa zagranicznego. NRF z NRF mogą nawią-

czy zapomną go w czasie sytuacji? — pokaże czas. W każdym razie sama kapitulacja Biafry nie rozwiązuje automa-

Ze świata

KC KPZR i RADA MINISTRÓW ZSRR powzięły uchwałę dotyczącą przyspieszenia rozwoju przemysłu nattowego w Syberii zachodniej.

WIELE TYSIĘCY OSÓB w całych Stanach Zjednoczonych złożyło hołd pamięci przywódcy murzyńskiego — Martina Luthera Kinga, który padł z ręki mordercy. W niektórych miastach ogłoszono oficjalną żałobę.

Z KNOXVILLE (Tennessee) donoszą, że na miejscowym uniwersytecie doszło do starcia między studentami a strażnikami miasteczka uniwersyteckiego. Studenci protestowali przeciwko ignorowaniu ich opinii w sprawie wyboru rektora.

GRECJA znajduje się na drugim miejscu wśród państw NATO, jeśli chodzi o zwiększanie wydatków na cele militarne.

Jedwab poliamidowy z gorzowskiego „Stilonu”

W gorzowskich Zakładach „Stilon” trwa rozruch technologiczny urządzeń włoskich do produkcji poliamidowego włókna jedwabnego. Z nowej aparatury uzyskano już kilkadziesiąt ton włókna, które przekazano producentom tkanin i wyrobów bieliźniarskich. Pierwsze partie nowego jedwabiu otrzymał też przemysł pończosznicy.

Opinie odbiorców o jakości tego wyrobu są zadowalające.

XV Plenum CRZZ zakończyło obrady

Współdziałanie rad narodowych z instancjami związkowymi warunkiem poprawy pracy przemysłowej służby zdrowia

W piątek zakończyły się dwudniowe obrady XV Plenum CRZZ, poświęcone efektywności pracy społecznej służby zdrowia. W tej sprawie Plenum podjęło uchwałę. W obradach, które prowadził członek Biura Politycznego KC PZPR, przewodniczący CRZZ — Ignacy Loga-Sowiński, uczestniczył: zastępca członka Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR — Mieczysław Moczar i kierownik wydziału administracyjnego KC — Stanisław Kania.

Tego dnia kontynuowano dyskusję, w której wypowiedziało się 33 mówców. Rozważano w niej możliwości intensyfikacji pracy wszystkich

Coraz więcej żołnierzy dezertuje z armii amerykańskiej w Wietnamie południowym

PARYŻ, LONDYN

Jak podaje agencja AFP, mnożą się przypadki dezercji w armii amerykańskiej w Wietnamie południowym.

Ponad 100 żołnierzy amerykańskich, należących do tej samej dywizji stanęło, w ciągu ostatnich 4 miesięcy, przed sądem wojskowym za odmowę walki — relacjonuje tygodnik „Overseas Weekly” przeznaczony dla oddziałów amerykańskich za granicą.

Zdaniem tygodnika, liczbą tych, którzy nie chcą uczestniczyć w wojnie wietnamskiej zwiększyła się gwałtownie w chwili rozpoczęcia w Stanach Zjednoczonych zakrojonych na szeroką skalę demonstracji antywojennych. Drugim takim czynnikiem była zapowiedź wycofania pewnej części wojsk USA i „wietnamizacji” wojny.

Partyzanci południowowietnamscy zaatakowali w ciągu ostatniej nocy po raz drugi pozycje amerykańskie w prowincji Long An, 45 km na południowy zachód od Sajgonu, eliminując z walki 6 żołnierzy amerykańskich. W ciągu ostatniej doby akcje bojo-

we partyzantów notowano także w rejonie Da Nang i Haol An.

Ostatniej nocy artyleria partyzancka ostrzelała 8 pozycji wroga zadając mu poważne straty. Ostrzelano m. in. bazę amerykańską w Nha Trang, gdzie znajduje się sztab główny tzw. „sił specjalnych”.

Goście z CSRS w Krakowie

W Krakowie bawiła delegacja Departamentu Prasy i Informacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych Czechosłowacji, której przewodniczył dyrektor Departamentu Arnošt Silan. Goście spotkali się z redaktorami naczelny mi krakowskiej prasy, radi i telewizji.

W czasie spotkania wymieniono poglądy na temat obecnej sytuacji i dalszej współpracy w dziedzinie środków masowego przekazu obu krajów.

Następnie goście zwiedzili Ośrodek Telewizyjny i wieczorem udali się do Katowic.

plany deskonalecia pracy przemysłowej służby zdrowia. W drugim punkcie porządku dziennego plenum zatwierdziło tegoroczny plan pracy i budżet CRZZ.

W części obrad poświęconej sprawom organizacyjnym plenum wybrało na sekretarza CRZZ — Zbigniewa Krawczyńskiego.

ZAWIADOMIENIE DOKP KRAKÓW

Oddział Ruchowo-Handlowy PKP w Krakowie zawiadamia, że dnia 18. I. 1970 r. odwołuje się kursowanie następujących pociągów pasażerskich, na niżej wymienionych odcinkach.

Nr 4320/21 relacji Gliwice—Kraków, odj. z Gliwic godz. 10.45, na odcinku Gliwice—Mysłowice.

Nr 4316/17 relacji Katowice—Kraków, odj. z Katowic godz. 9.08, na odcinku Katowice—Jaworzno-Szczakawa.

Nr 4318/19 relacji Katowice—Kraków, odj. z Katowic godz. 10.38, na odcinku Katowice—Mysłowice.

Nr 4322/23 relacji Katowice—Kraków, odj. z Katowic godz. 12.28, na odcinku Katowice—Jaworzno-Szczakawa.

Nr 4330/31 relacji Tychy Miasto—Kraków, odj. z Tych M. godz. 15.19, na odcinku Katowice—Mysłowice.

Nr 3425/4 relacji Kraków—Katowice, odj. z Krakowa godz. 15.33, na odcinku Mysłowice—Katowice.

Nr 3416/17 relacji Kraków—Gliwice, odj. z Krakowa godz. 7.24, na odcinku Mysłowice—Gliwice.

Natomiast pociągi: nr 3606/5 relacji Kraków — Wismar, odj. z Krakowa godz. 18.52, nr 3626/7 relacji Kraków — Opole, odj. z Krakowa godz. 13.45, nr 3702/1 relacji Kraków — Poznań, odj. z Krakowa godz. 16.15, kursować będą drogą okrężną przez Kazimierz — Sosnowiec Południowy z pominięciem odcinka Jaworzno-Szczakawa — Katowice.

Pociągi nr 3818/9 relacji Kraków — Szczecin, odj. z Krakowa godz. 7.38 i nr 3612/11 relacji Kraków — Jelenia Góra, odj. z Krakowa godz. 8.42, kursować będą drogą okrężną przez Katowice — Muchawiec z pominięciem odcinka Mysłowice — Katowice.

Pociągi nr 3612/11 relacji Kraków — Jelenia Góra, odj. z Krakowa godz. 8.42, kursować będą drogą okrężną przez Katowice — Muchawiec z pominięciem odcinka Mysłowice — Katowice.

W pobliżu wsi Sieciechowice (pow. Tarnów), wylowiono z Dunajca zwłoki 33-letniego Walentego Zielińskiego (zam. w Wojniczu), który zaginął w listopadzie ub. roku. Przypuszczalnie wpadł on przez nieostrożność do wody i utonął.

(hs)

Od niedzieli...

Jeszcze tydzień temu nikt nie przypuszczał, że najbliższe dni położą kres blisko trzyletniej wojnie domowej w Nigerii. Biafra skapitulowała — niedługo do dalszej walki, niezdolna do zachowania samodzielności, całkowicie wyczerpana walką zbrojną. 7 milionów pozostałych przy życiu mieszkańców tego rejonu (2 mln zginęło), odciętych od głównych ośrodków zaopatrzenia przetrwało najtrudniejszy okres, ale w tej chwili nadal jest wielką niewiadomą, czy wszyscy zdołają się utrzymać przy życiu.

Glód dziesiątkuje plemię Ibo. Cały świat spieszy mu z pomocą. Fłyną dary od rządów i od organizacji charytatywnych.

Tymczasem w Lagos, w stolicy Nigerii, waży się losy zbuntowanego plemienia. Istnieją dwa warianty rozwiązania problemu Biafry: pozostawienie jej pełną autonomię w ramach państwa federalnego, a więc własne siły zbrojne, jako gwaranta jej bezpieczeństwa, lub całkowite zniszczenie armii białfranki wraz z istniejącą administracją. Zwolennikami nurtu pierwszego są „umiarkowani” przedstawiciele rządu nigeryjskiego, drugiego — oficerowie o nastawieniu wyraźnie nacjonalistycznym, reprezentujący tzw. skrzydło „postępowe”. Wedle nich pozostawienie Biafry autonomii zawsze stanowić będzie groźbę

dla Nigerii — państwa federalnego, jako że Ibo ma wspaniałą organizację plemienną i wiele żywotności, co z czasem może spowodować odnowienie tendencji secesjonistycznych.

Dla Nigerii trudny czas jeszcze się nie skończył. Wraz z kapitulacją Biafry wylotniły się nowe problemy, których rozwiązanie wymagać będzie od obecnych przywódców państwowych, występujących jak by nie było z pozycji zwy-

Dylematy

cięców, przede wszystkim rozsądku i trzeźwego osądu politycznego.

A na razie niepewni swego losu mieszkańcy Biafry uciekają do buszu, kryją się przed nieznany. Tysiące zaś dzieci z rozdętymi od głodu brzuchami władze kierują do obozów żywnościowych, skąd nadal słychać słowa białfrankiego hymnu: „Umrzemy nie roniąc jednej łzy”. Spiewały go w ciągu trzech lat głodówki, zawsze w porze śniadania, o-bładu i kolacji.

Czy zapomną go w czasie sytuacji? — pokaże czas. W każdym razie sama kapitulacja Biafry nie rozwiązuje automa-

...do soboty

Z tajemnic radzieckiego wywiadu (II)

Był taki rozkaz...

(Korespondencja własna z ZSRR)

W ręcz nieprawdopodobnie, zupełnie jak w szpiegowskim filmie, potoczyły się losy radiotelegrafistki „Olgi” — Elżbiety Wołogowskiej. Przekazana przez gestapo Abwehrze „zgodziła” się przesyłać do radzieckiego sztabu fałszywe, dezorientujące meldunki. Pewnego dnia z kolei ona zaproponowała swojemu opiekunowi, oficerowi Abwehry, współpracę z radzieckim wywiadem, gwarantując mu ochronę po przegranej przez Niemców wojnie. Bybka chwyciła haczyk.

W rezultacie radziecka grupa zwiadowcza zdobyła jednego z bardzo cennych informatorów, a sztab I Frontu Ukraińskiego szczegółowe dane o dyslokacji wojsk na linii Wisły od Sandomierza po Beskidy, wiele nazwisk dowódców poszczególnych odcinków, a nawet dokładny adres nowego szefa sztabu niemieckiego ugrupowania „Ukraina północna”, który rozlokował się już w Krakowie, jak głosił meldunek, przy dawnej ulicy Piłsudskiego, róg Mickiewicza.

Były to wiadomości nader cenne dla radzieckiego sztabu wojkowego, ale jeszcze nie te, które mogłyby zaważyć na późniejszych operacjach w czasie walk o Kraków. W tym czasie grupa „Głos” działała już wspólnie z polskimi partyzantami. Wciąż brakowało jej jednak szczegółowych danych o budowanych przez Niemców potężnych umocnieniach. Zaplanowano więc porwanie jednego z generałów, w którego rękach znajdowały się wszystkie plany budowanych umocnień.

Nie wyszło. Udała się jednak owa słynna zasadzka koło wsi Raciechowiec na głównego nadzorcę robót — majora Puckiela.

Nadszedł dzień 18 stycznia, a wraz z nim pierwsze dla mieszkańców Krakowa radosne wieści: Wojska radzieckie są już na przedmieściu miasta.

Wojska I Frontu Ukraińskiego posuwając się lewym brzegiem Wisły opanowały Miechów, Słomniki, Proszowice, przedzierają się pod Kraków. Ale główne uderzenie na miasto nie nastąpiło w mieście, gdzie hitlerowcy wzniesli najpotężniejsze umocnienia, na

których, wedle ich planów, miał rozbić się atak wojsk radzieckich. Dowództwo Armii Czerwonej znało już bowiem dokładnie plan obrony Niemców. Natarcie na Kraków nadeszło więc nie od wschodu, a z kierunku północno - zachodniego.

Już 17 stycznia do północnych peryferii miasta docierała idące z północy przednie oddziały grupy operacyjnej generała - lejtnanta Korownikowa. Grupa ta po opanowaniu linii komunikacyjnej Kraków - Kielce, całą swoją siłę uderzeniową skierowała na słabo obsadzone i nie spodziewające się ataku umocnienia między Miechowem a Krakowem. Część nacierających oddziałów skierowano na opanowanie linii komunikacyjnej Kraków - Śląsk, by odciąć Niemcom odwrót, a następnie te same oddziały oskrzydliły Kraków od zachodu.

Zaskoczenie wojsk hitlerowskich było całkowite. Dowództwo niemieckiego sztabu wojkowego obawiając się pełnego okrążenia i odcięcia zarządziło wycofanie swych oddziałów z miasta jedyną jeszcze wolną drogą w kierunku południowym.

W kilku punktach miasta pojawiły się jednak łuny. Okupant opuszczając Kraków podpala szereg ważnych obiektów, ale polska straż czuwa. Ogień wnet zostaje zlokalizowany. W czasie akcji ratowniczej ginie jednak ośmiu strażaków od wybuchu min.

Tymczasem polskie grupy zwiadowcze zebrały już informacje o przeznaczeniu i sposobie użycia zmagazynowanych w wielu piwnicach ładunków dynamitu. Potrafili też na czas wykręcić zakonspirowane w starym forcie na Pasterniku „gniazdo śmierci”, z którego iskra detonująca miała przebiec ulicą Wybickiego i dokonać dzieła zniszczenia.

Na Wawelu łopocze już pierwsza polska flaga narodowa.

W kilka dni po oswojeniu miasta Kraków podejmuje w swych murach generała Korownikowa, dowódcę operacji strategicznej. Zapytany w jaki sposób udało mu się przeprowadzić tak ważną, skomplikowaną, a jednocześnie tak szczęśliwą akcję oswojenia miasta odpowiedział zwyczajnie, po żołniersku:

— Otrzymałem taki rozkaz i wykonałem go!

W 25 lat po mistrzowskim wykonaniu tego rozkazu, tu w dalekim Kijowie jeszcze

raz wróciliśmy wraz z kapitanem „Michajłowem” do krakowskich wydarzeń sprzed ćwierćwiecza. Oglądamy pamiętarki z tamtych dni, wspominamy ludzi ze szlaku zwiadowczego, radzieckiej grupy „Głos”.

Oto Stanisław Malik, u którego odbyło się pierwsze spotkanie trójki zwiadowczej „Michajłowa”; oto dowódca oddziału partyzanckiego AL im. Ludwika Waryńskiego — Tadeusz Gregorczyk, serdeczny opiekun radzieckiej grupy zwiadowczej; oto „Hardy” — Gerard Woźnica działający w myślenickim powiecie, którego oddział udzielał zwiadowcom niezbędnej im pomocy i ochrony; oto lekarz Jan Nowak z tego samego oddziału, który uratował życie „Andriejowi”, radziekiemu partyzantowi, oto żona doktora — Inga Nowak, wówczas pielęgniarka, która dała temuż partyzantowi swoją własną krew, gdy zasłabła tego potrzeba; oto Józef Skąpski, z którym Biereźniak kontak-

tował się w okresie pobytu w rejonie wsi Rybna, obecnie doktor praw, docent UJ; oto dwie siostry Stefa i Różia Wróbel, które mimo gestapoowskich tortur nie zdradziły „Michajłowa”, a których ojciec oddał za niego swoje życie; oto Władysław Bochenek, jeden z organizatorów siatki wywiadowczej w Krakowie dla grupy „Głos”, dziś przewodniczący krakowskiej delegatury Najwyższej Izby Kontroli.

Wszystkich tych ludzi zachował we wdzięcznej pamięci dawny zwiadowca „Michajłow”, a dzisiejszy — Jewgienij Biereźniak.

Opuszczam jego dyrektorski gabinet zostawiając na biurku skromny prezent w postaci cepeliowskiej składanki ze zdjęciami zabytków Krakowa. Niech przypominają mu miasto, z którym zetknęły go losy ostatniej wojny, dla którego ryzykował własnym życiem, które także i jemu zawdzięcza to, że dziś jest takie, jakie jest.

CZESŁAW MORAWETZ

Czołgi radzieckie na ul. Franciszkańskiej — I. 1945 r. — Kraków.

Rówieśnicy pamiętnego dnia

Z pozostałych kart książek sprzed lat, zgromadzonych w archiwum Urzędu Stanu Cywilnego, odpisaliśmy imiona i nazwiska, których posiadacze kończą w chwili obecnej 25 rok życia. Dzień ich urodzin był nie tylko dniem szczęścia rodziców, był również dniem radości wszystkich mieszkańców miasta. W tym bowiem dniu, po kilkuletniej okupacji hitlerowskiej został oswojony Kraków. 25 lat zmieniło wiele w obliczu miasta. Zdezaktualizowały się dawne adresy. Ludzie pozmieniali swoje mieszkania. W miejsce zburzonych domów wybudowano nowe, a ślady przeszłych lat zatępił dzień dzisiejszy. Oto trzy, spośród kilku młodych osób, które postawiła obok siebie przypadkiem data 17 i 18 stycznia 1945 r.

Anna czyli umiłowanie zawodu

Nowe osiedle na Olszy. Wśród jednakowych bloków trudno odnaleźć obecny adres Anny. Nie mieszka już na Dietla, gdzie pozostała jej rodzica. W listopadzie otrzymała nową garsonierę w jednym z bloków przy ul. Młyńskiej. Usamodzieliła się. Ukończyła studia prawnicze na UJ i obecnie odbywa aplikanturę w Sądzie Wojewódzkim. We wrześniu zdaje egzamin sędziowski.

A potem... gdyby udało się zostać w Krakowie... Ale Anna zdaje sobie sprawę z trudności na jakie natrafi. Może więc Olkusz? W każdym razie chce pracować w swoim zawodzie w sądzie dla nieletnich. Pasjonują ją sprawy wychowawcze i chociaż sama wie, że nie jest w stanie wrócić wszystkich młodych wykołofnionych uważa jednak,

że przywrócenie społeczeństwu chociaż jednego z nich, warte jest zachodu.

Obecna aplikantura w sądzie dla nieletnich pozwoliła jej zobaczyć i poznać trudności zawodu, Starsi, rutynowani sędziowie, traktują swoich przyszłych kolegów bez dystansu i wdrażają ich w trudne arkana sędziowskiej pracy. Nic więc dziwnego, że Anna jest zadowolona. Ma mieszkanie, ma ulubioną zawód, któremu pragnie się poświęcić bez reszty. Kiedy otrzyma swą pierwszą posadę, na pewno w praktyce będzie realizować swą zawodową pasję w sposób równie doskonały i pełny takiego przejęcia, z jakim mówi o tych sprawach w dniu dzisiejszym.

Kazimierz albo „odrobina liryzmu”

„miłych i przykrych wspomnień już nie dam sobie odebrać

choć nie wszystkie są moje, należeć będą do mnie”. Nie znam osobiście autora. Przeglądam jego wiersze, nieporadne a przecież będące świadectwem młodszej wrażliwości i skrywanego wewnętrzności życia utrwalonego w strofach wierszy. Matkę Kazimierza odszukałem w małym pokoiku oficyny starej kamienicy przy Szlaku. Mieszka tu wraz z synem od długich lat, po śmierci męża. Kazimierz skończył Technikum Ekonomiczne i rozpoczął studia. Kontynuował je pomysłnie przez dwa lata do chwili, gdy przeżył swój osobisty dramat. Pobyt w szpitalu i konieczność przerwania studiów.

Kiedy rozmawiałem z jego matką, Kazimierz przebywał w szpitalu, ale po wyjściu pragnie za wszelką cenę podjąć przerwana naukę. Matka oczekuje jego powrotu z utęsknieniem. Podtrzymuje jego wiarę w sens życia i własne siły. Mimo, że nie znam Kazimierza, wierzę w niego. Wierzę w jego ambicję i w życzliwość ludzi, którzy pomogą mu kontynuować przerwane studia a „odrobina liryzmu” pozwoli zapomnieć co złe”.

Ewa — nowa droga życia

Na ulicy Dzierżyńskiego pod numerem 51 nie ma już partelowego domku, który stał tutaj w 45 roku i przez kilka powojennych lat. Nie odnajduje Ewy również pod kolejnym adresem w Nowej Hucie, ale dowiaduje się, gdzie pracuje jej matka. Wieczorem na porcie Okręgowej Dyrekcji

inwestycji Miejskich rozmawiam z nią o latach przeszłych i obecnych losach jej córki.

Ewa ukończyła Technikum Łączności. W 1967 r. wyszła za mąż. Mieszka w Trzebinii, skąd dojeżdża codziennie do pracy w Krakowskim Przedsiębiorstwie Robót Telekomunikacyjnych. Mąż kończy studia na AGH i otrzymał propozycję pozostania na uczelni. Matka wspomina dawne trudne czasy przedwojenne i niewiele łatwiejszy okres pookupacyjnych lat. Lat nie tak przecież odległych, gdy domek, w którym mieszkali znajdował się jeszcze wśród pól a Park Krakowski wytyczał granice miasta. Od momentu przeprowadzki rzadko odwiedza tamte strony. Cieszy się z tego, że

potrafiła wykształcić córkę. Zadowolona jest ze swej długoletniej pracy i z życzliwości ludzi, którzy ją otaczają.

A Ewa? Spotykam ją na drugi dzień w Przedsiębiorstwie. Chwila rozmowy o kłopotach i radościach dnia powszedniego. Na razie mieszkają u rodziców męża, ale chcą się jak najprędzej usamodzielić. Gdy mąż podejmie pracę w Krakowie, może pozostaną tutaj, ale być może przeniosą się do Katowic. Cóż, mieszkaniowe trudności.

* Trzy imiona. Trzy wizerunki rówieśników wyzwolonego Krakowa. Wchodzą dopiero w życie. Mają swoje plany i marzenia. Czy je zrealizują — czas pokaże.

JERZY PIEKARCZYK

Co mamy — jak gospodarzemy

97.400 złotych ma statystyczny Kowalski

Przejsie na intensywne metody gospodarowania, selektywny rozwój niektórych działów przemysłu, budownictwa, rolnictwa i transportu spowodowały konieczność dokonania bilansu majątku narodowego, a także analizy dotychczasowego sposobu jego wykorzystania.

Wnioski z tej analizy mają posłużyć specjalistom z różnych dziedzin wytwórczości przy wyborze optymalnych kierunków inwestowania, zgodnie z realnymi potrzebami naszej gospodarki w nadchodzących latach siedemdziesiątych.

Ogólny bilans środków trwałych prezentuje się imponująco. Z szacunku dokonanej w ubiegłym roku wynika, że na statystycznego obywatela przypada majątek narodowy wartości 97.400 zł. Daje to w sumie astronomiczną wręcz kwotę 3 bilionów 160 miliardów złotych. Dzięki inwestycjom majątek ten wzrasta co roku o kilka procent, to jest o kilkadziesiąt miliardów złotych.

Największym potentatem jest oczywiście przemysł, a w szczególności takie jego dziedziny, jak przemysł paliw, hutnictwo żelaza i metali nieżelaznych, chemiczny, materiałów budowlanych i elektromaszynowy. Środki produkcji stanowią 56,6 proc. ogólnej wartości wszystkich środków trwałych.

W tym dziale gospodarki narodowej odnotowaliśmy w ostatnich latach korzystne zmiany strukturalne. W ogólnej wartości środków trwałych zwiększył się udział maszyn i urządzeń — 15,9 proc. w 1961 roku do 21,9 proc. w 1969 roku. Oznacza to, że lokowaliśmy znacznie więcej pieniędzy w maszyny i urządzenia, niż w mury fabryczne. Te tendencje inwestycyjne mają zresztą charakter trwały. Świadczy o tym przeprowadzana w ostatnich latach systematyczna modernizacja wyposażenia zakładów przemysłowych, unowocześnianie i rozbudowa parku maszynowego, lepsze wykorzystanie powierzchni produkcyjnej — przy minimalnej rozbudowie obiektów.

A jak wykorzystujemy ten majątek? Jak wynika z danych statystycznych, w 1968 produkcyjne środki trwałe wartości 100 złotych przyniosły średni dochód 36,4 złotych. W tym samym roku bilansu za rok ubiegły wynika, że proporcje te są jeszcze korzystniejsze. Zdaniem ekonomistów jednak, ten stan nie może być naszym zadowoleniem. W zestawieniu z wynikami innych krajów pozostajemy w tej dziedzinie w tyle.

Podniesienie efektywności gospodarowania jest najważniejszym wnioskiem wynikającym z bilansu naszych możliwości gospodarczych. Podstawą może być tu wzrost wydajności pracy robotników, techników i inżynierów, lepsze wykorzystanie potencjału gospodarczego, poprawa w sposobie zużycia surowców i materiałów, zastosowanie technik przynoszących maksymalne korzyści ekonomiczne przy minimalnych nakładach materialnych.

(SOK.)

Butelka na medal

Oskar za opakowanie przyznany został znowu kształtowi butelki do piwa. Butelka ta ma kształt rakiety, przy czym jej przekrój to kwadrat z zaokrąglonymi narożnikami, co ułatwia magazynowanie. Dość powiedzieć, że na metrze kwadratowym można ustawić obok siebie 361 takich butelek.

Coraz wyżej

Odbiór programu telewizyjnego jest możliwy — jak wiadomo — jedynie w bezpośrednim zasięgu fal nadawanych z wieży telewizyjnej. Dlatego wysokość tych wież jest coraz większa. Przez pewien czas prymat na tym odcinku należał do Związku Radzieckiego. Wieża telewizyjna w Moskwie ze swoją wysokością 583 metry była „rekordzistką świata”. Następnie wzniesiono w Japonii wieżę telewizyjną o wysokości 570 metrów. Rekord ten zamierza obecnie pobić telewizja francuska. W Paryżu ma być wybudowana wieża telewizyjna o wysokości 725 metrów i wadze 9 tys. ton. Ma się ona składać z dwóch stożków złączonych u podstawy. Taką wysokość wieży ma zagwarantować odbiór telewizji i radiofonii UKF w promieniu 200 km od Paryża.

Polska flaga na Wawelu (18. I. 1945 r.).

Wojska radzieckie pod Wawelem (18. I. 1945 r.).

Notatki z lektury

Król Edyp czyli olbrzym z dużą kieszenią

Frantz Fuehmann, poeta, nowelista, laureat Nagrody im. Henryka Manna i Nagrody Państwowej urodził się w roku tysiąc dziewięćset...

powieści, nad którymi czytelnik wzbogaca swą literacką oglądę, nie tracąc przychylnego mniemania o sobie. Drugą jest narodowość autora...

Osiedla pracowników kombinatu syberyjskiego klimatu, który ma swoisty urok, choć wymaga dużej odporności. Na zdjęciu: Waleri i Wiktor Mielnik...

KSR Huty im. Lenina zatwierdzi dziś plan techniczno-ekonomiczny na rok 1970

Obrađująca dziś Konferencja Samorządu Robotniczego Huty im. Lenina poświęcona jest omówieniu i zatwierdzeniu planu techniczno-ekonomicznego kombinatu na 1970 r. oraz programu zadań...

Tygodniowy program telewizyjny od 19 I do 25 I 1970 r.

- PONIEDZIAŁEK 14.25 Politechnika TV: fizyka (kurs przygot.), 16.35 Program dnia, 16.40 Dziennik, 16.50 Dla dzieci: Zwierzyńce, 17.40 Echo stadionu, 18 Nad Odrą i Bałtykiem, 18.25 Kronika, 18.45 Eureka, 19.20 Dobranoc, 19.30 Dziennik, 20.05 Teatr TV: Henri Rousseau „Zemsta sieroty”...

ULICA, KTÓRĄ WESZŁA WOLNOŚĆ

(Dokończenie ze str. 1) Na miasteczko studenckie, które wyrosło jak przysiółkowy grzyb po deszczu i jest dumą dzielnicy Zwierzyńce, podobnie jak cała ulica 18 Stycznia...

Z lewej — długi rząd okien, regały z książkami. Tu rozsiadła się filia Miejskiej Biblioteki Publicznej. Wypożyczalni i czytelniach zawsze rojno. Hm, to również symptom naszych czasów...

lica Karmelicka — przeskok pod dawną „Skalę”, czyli Teatr Rozmaitości. W tym rejonie trwała przed dwadziestu pięciu laty krawka i beznadziejna obrona Niemców.

Nagrody za najlepsze publikacje o Ziemiach Zachodnich

Zarząd Wojewódzki Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich, wspólnie z Zarządem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Krakowie ogłosił konkurs na publikacje prasowe związane tematycznie z rolą Ziemi Zachodnich i Północnych w 25-lecie Polski Ludowej.

PRACOWNICY POSZUKIWANI

Cementownia „NOWA HUTA” w Krakowie — przyjmie natychmiast do pracy z terenu Krakowa i Nowej Huty: TECHNIKA CERAMIKA lub CHEMIKA na stanowisko mistrza zmianowego w Wydziale Produkcji Klinkieru...

Sprzedż

MASZYNE introligatorską do cięcia papieru — 58x99 cm, pismo mosiężne — szlance, cały kompletny warsztat — sprzedawca: Józef Balaż, introligator, Kęty, Krakowska 84.

Praca

POTRZEBNA samodzielną pomoc domowa. Nowa Huta, osiedle Handlowe 2, m. 24.

Nauka

WPIŚY na kursy: kreśleń technicznych — budowlanych, konstrukcyjnych, maszynowych instalacyjnych, kosztorysowania robót budowlano-montażowych, planowania, finansowania i kredytowania inwestycji — przyjmuje Zakład Doskonalenia Zawodowego w Krakowie, ul. Dietla 38.

KURSY KVALIFIKACYJNE

ROBOTNIK CZELADNIK MISTRZ W zawodach — stolarza, murarza, instalatora wod.-kan., c. o. i gaz., krawca, fryzjera, introligatora i innych, organizuje Zakład Doskonalenia Zawodowego.

KURSY CZELADNICZE I MISTRZOWSKIE

W zawodach: LAKIERNIKA samochodowego, BLACHARZA samochodowego, ŚLUSARZA samochodowego, ELEKTROMONTERA akumulatorowego, WULKANIZATORA organizuje SP „Wiedza” — Kraków, ul. Podbrzezie 10, p. 14, tel. 626-92 — godz. 9-17.

Panie

zapraszamy na kursy kroju i szycia, gotowania i pieczenia, dziewiarstwa, repasacji i cerowania. SP „Wiedza” — Kraków, ul. Podbrzezie 10, p. 12, tel. 626-92 — godz. 9-17.

ARTYSTYCZNE naprawia garderobę, tkanina Sztuczna, Józef Blusz, Kraków, Boh. Stalingradu 22.

Interesująca i bardzo potrzebna

„Manewr, który ocalał Kraków” to książka p. Sławomira Ryszarda Sławackiego, wydana przez Wydawnictwo Literackie w Krakowie. Książka ogromnie na czasie, traktująca o wyzwoleniu Krakowa i ziemi krakowskiej. Rozpoczyna ją obraz sytuacji wojennej tuż przed ofensywą zimową w styczniu 1945 r. Mapy ilustrują kierunki uderzenia tej gigantycznej ofensywy. Cenne są również unikalne zdjęcia z tego okresu. Wydawnictwo zamawia krótkie sylwetki do wódców — wyzwolicieli naszej ziemi. Książka ta, zawierająca również fragmenty komunikatów wojennych i innych dokumentów, będzie na pewno cenną pomocą naukową tak dla młodzieży szkolnej jak i dla prelegentów. Dla wszystkich jest na pewno interesująca.

Jubileusz na roboczo

W poniedziałek wieczór w Teatrze Groteska przedgląd studenckich zespołów Krakowa (długofalowy) rozpoczynają zespoły Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tym samym Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich otwiera jubileuszowy rok istnienia tej studenckiej organizacji. Nie będzie podobno żadnych galówek, a robocze obchody mają przyczynić się do wypracowania jeszcze lepszego modelu działania w przyszłości. W tym celu zostaną rozpisane ankiety — adresowane zarówno do starych, sprzed lat działaczy jak i do aktualnych studentów-aktywistów.

Z początkiem kwietnia przybędzie do Krakowa 30 przedstawicieli organizacji studenckich oraz ośrodków uniwersyteckich Wschodu i Zachodu; zostaną podpisane umowy dotyczące dalszej wymiany kulturalnej, naukowej i turystycznej między UJ a innymi uniwersytetami Europy. Bieżący rok będzie pod znakiem ożywionej wymiany kulturalnej. M. in. „Słowiański” zaproszone zostały na Festiwal Kulturalny do Skopje, a Krakowski Chór Akademicki UJ wyjedzie do Tartu (Estońska SRR).

W najbliższym tygodniu „Nowy Zaczek” (najstarszy klub studencki w Polsce) zainauguruje cykl dyskusji z wybitnymi przedstawicielami prasy oraz przedstawicielami świata nauki na temat bilansu roku poprzedniego i perspektyw bieżącego.

W maju odbędzie się przedgląd kabaretów studenckich — w Collegium Nowodworskiego zostanie przygotowana imponująca impreza typu „światło i dźwięk”. (zs)

Pokaz pracy uczniów

W Szkole nr 56 w Łąglewnikach odbył się pokaz pracy uczestników kółka muzycznego, liczącego 35 uczniów, grających na gitarze, fortepianie i akordeonie. Kierujący kółkiem R. Pilch przedstawił również rodzicom program nauczania, apelując o współpracę.

Rozmowy przy pół-czarnej

W niedzielę o godz. 10-tej na małych ekranach

Dyrektor Krakowskiej TV, WIESŁAW MOLIĆ i zastępca dyrektora ds. programowych, MIECZYSLAW CZUMA mówią o wspólnym programie telewizji krakowskiej i kijowskiej pt. „Cwierzewie zwycięstwa”, jaki zobaczymy na ekranach naszych telewizorów w niedzielę, 18 stycznia, godz. od 10 do 11. Program ten będzie prowadzony na zmianę po 10 minut przez Kijów i Kraków.

Co pokaże Kraków? Bardzo interesujące materiały filmowe. Należy do nich oryginalna hitlerowska kronika kinowa z 1943 roku, pokazująca krakowski Rynek w lesie swastyk i sztandarów. Była to galówka z okazji kolejnej rocznicy założenia Generalnego Gubernatorstwa. Kronika ta przerywana będzie zdjęciami archiwalnymi, ukazującymi burzenie pomnika Mickiewicza, Grunwaldu, akcje partyzanckie, sceny z Oświęcimia. Pokażemy też fragmenty kroniki inż. Franiśzyna, nakręcone w czasie słynnej łapanki w Krakowie w dniu 6 sierpnia 1944. A o próżę tego radzieckiego kroniki filmowe, ukazujące wyzwolenie

Wyzwolenie Krakowa zapoczątkowało nową, wspaniałą erę w dziejach miasta

Okolicznościowe stemple pocztowe. Ten z napisem „Kraków — wolny” będzie stosowany w UPT Kraków 1 tylko w dniu 18 stycznia, stempel z okazji wystawy filatelistycznej Baku — Kraków — na stoisku pocztowym w Krzysztoforach 18 i 25 stycznia.

Notatnik krakowski

DZIŚ O GODZINIE:

* 20 — Klub „Na Wolnicy”, pl. Wolnica 1 — Studio Folkloru. W programie: gościnny występ „Herodów” z Zielonek, oraz piosenki różnych narodów.

JUTRO O GODZINIE:

* 10 — zbiórka na pl. Wolnicy przed Muzeum Etnograficznym — w cyklu wycieczek z bezpłatnym przewodnikiem — zwiedzanie Kazimierza cz. II.

* 12 — Zbiory Czartoryskich, ul. Piłkarska 6 — projekcja filmów o sztuce i kulturze.

* 12 — Tow. Ogrodnicze, ul. Garbarska 13 — prof. dr J. Słaski wygłosi prelekcję pt. „Regulatory wzrostu i rozwoju roślin”.

* 13 — Klub „Na Wolnicy” — „Eaśni i przypowieści”. O 19 — Klub Filmów Krótkometr.

* 15 — MDK, ul. Józefa 12 — „Pięknie Was witamy” — uczestnicy MDK dla rencistów i emerytów.

* 19 — Klub „Zaścianek”, ul. Reymonta 75 — Zgadzaj — Zadała pt. „Czy znasz miasto swoich studiów?”

A POZA TYM

* MDK, (ul. Józefa 12) organizuje w poniedziałek 19 bm. o godz. 11 w sali kina „Kijów” uroczystą akademię z okazji 25 rocznicy wyzwolenia m. Krakowa.

* Seminarium Ochrony Zasobów Przyrody AGH odbędzie się 19 bm. o godz. 11.15 przy al. Mickiewicza 30, paw. A-0/IIp. Wykład prof. dr inż. St. Stopy pt. „W sprawie ochrony zasobów węgla kamiennego w Polsce”.

W okresie ćwierćwiecza władzy ludowej miasto nasze niezwykłe się rozszerzało i unowocześniało. Stało się jednym z największych w kraju centrów przemysłowych. Znacznie wzrosła jego ranga, jako ośrodka nauki i kultury. Dokonały się wielkie zmiany w życiu jego mieszkańców.

O wroście Krakowa zdecydowała przede wszystkim budowa kombinatu metalurgicznego i innych, nowych zakładów, a także rozbudowa i modernizacja już istniejących. Start w tej dziedzinie nie był łatwy. Krakowski przemysł tak warty w okresie zaborów, nie rozwijał się też w okresie międzywojennym. A dodajmy do tego, iż prawie wszystkie nasze fabryki zostały zdewastowane i ograbione przez okupanta.

Przełomową zaś datą w dziejach miasta stał się 26 kwietnia 1950 r. Wtedy rozpoczęto budowę kombinatu metalurgicznego, największej w kraju inwestycji Planu 6-letniego. I znowu warto przypomnieć, że Kraków liczył wówczas zaledwie 344,5 tys. mieszkańców, zaś na terenach dzisiejszej dzielnicy Nowa Huta zamieszkiwało zaledwie 19 tys. osób.

W dniu 22 lipca 1954 r. — w dziesięciolecie Polski Ludowej — z pierwszego wielkiego pieca nr 1 w kombinacie metalurgicznym dokonano pierwszego spustu surowki. W lutym 1955 r. odbył się spust stali z pierwszego pieca metalurgicznego. Potem z kombinatu rozchodzili się na cały kraj dalsze, imponujące meldunki o oddawaniu w służbę gospodarki narodowej nowych, potężnych obiektów polskiej metalurgii. Budowa HIL, wymagała powstania dużych zakładów budowlanego zaplecza, które zlokalizowane zostały w Łęgu, Zesławicach, na Grzegórkach, w Podgórzu. Równocześnie trwała budowa innych krakowskich zakładów i rozbudowa już istniejących. Dziś, takie zakłady jak „Kabel”, „Soda”, „Polfa”, „Bonarka”, „Artigraph” w naszym nie przypominają małych, prymitywnych, zaledwie wentylujących fabryczek okresu międzywojennego. Stały się wielkimi wytwórniami, a niektóre prawdziwymi kombinatami przemysłowymi.

Każdy rok po wyzwoleniu przynosił naszemu miastu, nie spotykane na przestrzeni całych jego dziejów, osiągnięcia w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Powstały dziesiątki nowych osiedli w starych dzielnicach, narodziła się też cała nowa dzielnica, licząca już dziś ponad 150 tys. mieszkańców — Nowa Huta. Jeśli na powstanie pierwszego Krakowa, złożyła się praca wielu pokoleń w ciągu wielu wieków, to drugi, równy mu co do wielkości, wybudowany został w okresie 25 lat PRL. Równocześnie postępowała wielka akcja ratowania krakowskich zabytków, zwłaszcza imponująca odbudowa Starożytności.

Wzrosła ranga Krakowa jako ośrodka nauki i kultury. Dosyć wspomnieć, iż jeśli w 1938 r. istniały w naszym mieście 4 wyższe uczelnie, na których studiowało 7,5 tys. młodzieży, to aktualnie Kraków jest siedzibą 12 szkół

wyższych. Na studiach dziennych, wieczorowych i eksternistycznych kształcą się tu aktualnie 46 tys. osób. Wielką fundacją Polski Ludowej zwykło się już nazywać obiekty o imponującej kubaturze 268 tys. m sześciu, które otrzymały krakowskie wyższe uczelnie z okazji jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego — a przecież rozbudowa na tym się nie zakończyła. Trwa nadal, żeby wspomnieć o nowych gmachach, które rosną dla AGH, Politechniki Krakowskiej, WSE, WSP. Po wojnie w Krakowie wybudowano 100 nowych budynków szkolnych.

Nasze miasto ma wszelkie szanse dalszego wszechstronnego rozwoju. To, co już osiągnęliśmy i to, co uzyskamy w przyszłości, stało się możliwe dzięki bohaterstwu żołnierzy Armii Radzieckiej, którzy uratowali Kraków od zagłady w pamiętnych dniach styczniowej ofensywy. Od wyzwolenia zaczęło się w podwawelskim grodzie nowe życie. (bp)

Wielką fundacją Polski Ludowej zwykło się już nazywać obiekty o imponującej kubaturze 268 tys. m sześciu, które otrzymały krakowskie wyższe uczelnie z okazji jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego — a przecież rozbudowa na tym się nie zakończyła. Trwa nadal, żeby wspomnieć o nowych gmachach, które rosną dla AGH, Politechniki Krakowskiej, WSE, WSP. Po wojnie w Krakowie wybudowano 100 nowych budynków szkolnych.

Nasze miasto ma wszelkie szanse dalszego wszechstronnego rozwoju. To, co już osiągnęliśmy i to, co uzyskamy w przyszłości, stało się możliwe dzięki bohaterstwu żołnierzy Armii Radzieckiej, którzy uratowali Kraków od zagłady w pamiętnych dniach styczniowej ofensywy. Od wyzwolenia zaczęło się w podwawelskim grodzie nowe życie. (bp)

W Domu Społecznym Studentów AGH odbyło się wczoraj I Seminarium Metodyczne krakowskich kół naukowych. Po wygłoszeniu referatu programowego i dyskusji dokonano wyboru delegatów na III Zjazd Metodyczny Kół Naukowych.

Srodowisko krakowskie — dzięki akcjom w rodzaju „Limanowa” czy „Dąbrowa Tarnowska” wypracowało oryginalny profil działania kół naukowych, polegający na łączeniu teorii z praktyką, przy jednoczesnym akcie niesienia doraźnej pomocy zaniedbanym powiatom. Coraz częściej dyplomanci podejmują się pisania prac magisterskich z zakresu tematów, zaproponowanych przez władze owych powiatów. (zs)

Przed III trusem studenckich mózgów

W Domu Społecznym Studentów AGH odbyło się wczoraj I Seminarium Metodyczne krakowskich kół naukowych. Po wygłoszeniu referatu programowego i dyskusji dokonano wyboru delegatów na III Zjazd Metodyczny Kół Naukowych.

Srodowisko krakowskie — dzięki akcjom w rodzaju „Limanowa” czy „Dąbrowa Tarnowska” wypracowało oryginalny profil działania kół naukowych, polegający na łączeniu teorii z praktyką, przy jednoczesnym akcie niesienia doraźnej pomocy zaniedbanym powiatom. Coraz częściej dyplomanci podejmują się pisania prac magisterskich z zakresu tematów, zaproponowanych przez władze owych powiatów. (zs)

Wśród uroczystości 25-lecia wyzwolenia Krakowa spod jarzma hitlerowskiego ważną pozycję zajmuje dekoracja wysokińi odznaczeniami państwowymi osób wybitnie zasłużonych, której dokonano wczoraj w Prezydium RN m. Krakowa.

B. działacze GL i PPR, zasłużeni w walce z hitlerowcami: Gustaw Choróbski, Stefan Czerwień, Wincenty Daczynski, Kazimierz Dobrowolski, Marian Gola, Jan Kremer, Anna Kruczkowska, Wojciech Murzyn, Józef Nowak, Helena Pisula, Marian Plaszewski, Kazimierz Przybyś i Jan Stanek — otrzymali z rąk przew. Prez. RN m. Krakowa Jerzego Pękali Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski.

36 osób otrzymało złote, a 18 — srebrne „Odnaki za Pracę Społeczną dla m. Krakowa”. Złoty „Odnak” otrzymało również Krakowskie Zjednoczenie Budownictwa, jako szczególnie zasłużone dla miasta.

W imieniu odznaczonych przemówił Kazimierz Przybyś, wyrażając wdzięczność władzy ludowej za zaszczytne wyróżnienia. (zaw.)

Fot. J. Pleśniakiewicz

PUBLICZNE LOSOWANIE PREMII na premiowe książeczki PKO z terenu woj. krakowskiego i m. Krakowa przyniosło nast. wyniki: premie w wysokości 200 proc. przeciętnego wkładu padły na nr losów zakończone liczbą 653, premie w wysokości 100 proc. przeciętnego wkładu — na nr losów zakończone liczbami 409 i 991, premie w wysokości 50 proc. wkładów — na nr losów zakończone liczbami: 016, 332, 416, 544, 606, 616, 662, 665, 676, 688, 897, 914.

Dziś oferujemy niektóre artykuły z branży metalowej: — młynki do kawy w cenie od 58 do 95 zł, — młynki do pleprzu po 20 zł, — kraczace do jaj po 18 zł, — zaparzacze do herbaty po 13 zł, — wiadra pedałowe po 120 zł, — śmietniczki w cenie 14 i 19 zł, — trzepaczki do dywanów w cenie od 11,50 do 16,20 zł.

Co — Gdzie — Kiedy?

Table with columns for Sobota 17 and Niedziela 18, listing names of performers and venues.

Teatry

Sobota: Słowackiego 19.15 „Kartka z pamiętnika”, Modrzejewskiej 19.15 „Poskromienie złośnicy”, Kameralny 19.15 „Donadieu”, Rozmaitości 19.15 „Każdy kocha Opalę”, 20.45 „Nos”, Ludowy 19 „Król Jan”, Muzyczny 19.15 „Dama od Maxima”, Groteska 17 „Przygoda na plaży”, Filharmonia 19.30 Koncert symfoniczny z okazji XXV rocznicy wyzwolenia Krakowa. Teatr „38” (Rynek Gł. 7) 20.15 „Księga Hłoba”. Teatr Kolejarska 19 „Wojna z babami”.

NIEDZIELA

Słowackiego 14 „Dama Piłkowska”, 19.15 „Zemsta”, Rozmaitości 11, 15 „Czarodziejski grosz”, 20 „Oczekiwanie”. Ludowy 19.15 „Król Jan”, Groteska 9.30 „Przygoda na plaży”, 14 „Od Krakowa jadę”, 18.15 „Przygoda na plaży”, Kolejarska 15 i 19 „Wojna z babami”, Teatr „38”, Modrzejewskiej, Kameralny — jak w sobotę.

Kina

Sobota: Kijów 15.15, 19.15 „Kleopatra” (USA, 1. 16). Uciecha 15.45, 18, 20.15 „Cztery damy i as”, (fr. 1. 18). Warszawa 15.30, 18, 20.30 „Jarzębina czerwona” (pol. 1. 14), 23 „Winnetu i król naitowy” (jug.-NRF). Wolność 15.45, 18, 20.15, 22.45 „Różowa pantera” (ang.-USA, 1. 16). Apollo 10, 12.30 „Maskarada szpiegów” (ang. 1. 14), 15.45, 18, 20.15 „Nowy” (pol. 1. 14). Wanda 10.30, 12.30 „Miecz dla króla” (USA, 1. 7), 15.30, 18, 20.15 „Na tropie sokola” (NRD 1. 14). Mł. Gwardia (Lubicz 15) 14.45, 17, 19.15 „Napał stulecia” (ang. 1. 16). Sztuka (stud.)

Niedziela: Kijów 11, 15.15, 19.15 „Kleopatra”. Uciecha 12, 15.45, 18, 20.15 „Cztery damy i as”. Warszawa 11, 15.30, 18, 20.30 „Jarzębina czerwona”. Wolność 11, 15.45, 18, 20.15 „Różowa pantera”. Mł. Gwardia 12, 14.45, 17, 19.15 „Napał stulecia”. Zuch 15, 17, 19 „Dzieci Don Kichota”. Maskotka 12, 15.30, 17.30 „Dzieci kapitana Granta”, 19.30 „Zezowate szczęście”. Wisła 11, 13 „Synowie Wielkiej Niedźwiedzicy” (NRD, 1. 14). 15.45 „Miasto nieujarzmione”, 18, 20 „Gra”. Chemik 14.45, 17, 19.15 „Agent o dwóch twarzach”. Mikro 11, 15.30, 18, 20.15 „Cztery pancerni i pies” i cz. Kultura 18, 20.15 „Kochajmy syrenki” (pol. 1. 14). Dom Żołnierza 15.45, 18, 20.15 „Rozśpiewane wakacje”. Apollo, Wanda, Sztuka, Wrzaskowiec, ZSK Prokocim, Fotoplastikon — jak w sobotę.

PROGRAM DLA DZIECI

Mikro 10.15, 11.15, Melodia 11, 12, 13, Ugorek 11, 12, 13, Związkowiec 12, Dom Żołnierza 12.30.

KINA W NOWEJ HUCIE

Świt 13, 15.45, 18, 20.15 „Jarzębina czerwona”. M. Sala, Sflinks — jak w sobotę.

PROGRAM DLA DZIECI

Świt 10, 11, 12.

Dyżury

SOBOTA: Chirurg., Urolog., Neurolog., Okulist., Pediatr., Chirurg. dzieci. Prądnicka 35, Laryng.: Kopernika 23a, Gruźliczy dla mężczyzn: Prądnicka 80, dla kobiet: Wola Just., Pogot. Ratunk.: Siemiradzkiego 1; wypadki tel. 09, zachorowania i przewozy: tel. 395-00, 395-01, 395-02, Podgórze tel. 625-50, 657-57, Grzegorzki tel. 205-01, 205-77, Pogot. MO tel. 07, Straż Poż. tel. 08, Pomoc Drogowa PZMot Kraków tel. 417-60, N. Targ 29-42, N. Sącz 82-70 (7-22). Inform. o Usługach, Solskiego 27 tel. 595-88, Nowa Huta: Pogot. MO tel. 411-11, Pogot. Ratunk.: tel. 422-22, 417-70 Straż Poż. tel. 433-33, Dyżur pediatr. dla Nowej Huty i pow. Proszowice: Szpital w Nowej Hucie.

NIEDZIELA

Chirurg.: Trynitarska 11, Laryng.: Kopernika 23a, Urolog., Grzegorzka 18, Neurolog.: Kobierzyn, Okulist.: Kopernika 38, Pediatr.: Strzelecka 2, Chirurg. dzieci.: Kopernika 40, Gruźliczy dla mężczyzn: Prądnicka 80, dla kobiet: Wola Just.

Apteki

SOBOTA — NIEDZIELA: Dieta 76 (tlen), Lubicz 7, Krowoderska 74, Konopnicka 3, Pstrowskiego 27, N. Huta: A. Struga 36 (tlen), os. Kazimierzowskie — paw. 106.

ROZNE

ZOO (Lasek Wojski) od godz. 9 do zmroku.

Tak odradzał się sport w wyzwolonym Krakowie

18 stycznia 1945 roku wojska radzieckie oswobodziły Kraków spod okupacji niemieckiej. Kraków ocalał, ale z górą pięć lat okupacji zrobiło swoje. Wraz z usuwaniem zniszczeń wojennych, wraz z uporządkowaniem urzędów komunalnych, wraz z odbudową zrujnowanego przemysłu rozpoczęło się również nowe życie sportowe.

Jak wyglądały te pierwsze dni, pierwsze tygodnie w dwóch największych klubach sportowych naszego miasta: w Cracovii i w Wiśle. Oddajemy głos osobom, które brały czynny udział w odbudowie sportu w tych klubach: Antoniemu Malczykowi, doskonałemu bramkarzowi piłkarskiej jednostki biało-czerwonych z lat 20-tych, a następnie działaczowi Cracovii, oraz Stanisławowi Voigtowi, który przed 25 laty pełnił funkcję sekretarza Wisły.

Mówi Antoni Malczyk:

Przed wojną lokal Cracovii znajdował się przy ul. Marka 8. W listopadzie 1939 roku kazano nam opuścić pomieszczenie klubowe.

Część rzeczy przeniesiliśmy do p. Wiechciców, którzy mieszkali przy stadionie. Reszta, a było tego sporo, przechowywali działacze i sympatycy biało-czerwonych, np. u mnie w domu ukryte były cenne poręczniki oraz spisy członków klubu i protokoły z zebrań zarządu. Obawialiśmy się, aby te dokumenty nie wpadły w ręce władz okupacyjnych. Stadion zarekwirowali Niemcy, w 1939 roku odbywały się tam rozkwatowane niemieckich jednostek wojskowych, a na boisku popasały konie; później na płycie stadionu Niemcy urządzili me-

Materiały opracował:

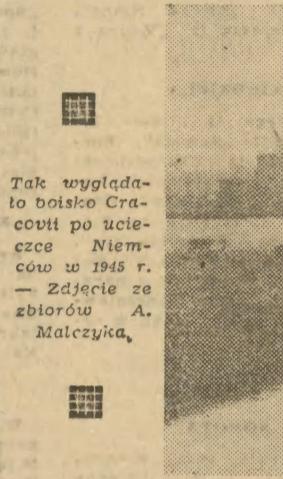
M. Kasprzyk

Pawlusiak zwycięża na Dużej Krokwi

MIEDZYNARODOWY konkurs skoków na Dużej Krokwi z udziałem średniej klasy zawodników CSRS, Norwegii i Jugosławii przyniósł sukces Polakom. Zwyciężył Pawlusiak (skoki 99,5 i 96,0) 222,9 pkt., przed S. Daniłem (99,5 i 94,5) 218,9 pkt. i J. Przybyłą (98 i 97,5) 218 pkt.

chanicznie park naprawy samochodów wojskowych.

W styczniu 1945 roku stadion Cracovii

Tak wyglądało boisko Cracovii po ucieczce Niemców w 1945 r. — Zdjęcie ze zbiorów A. Malczyka.

przedstawiał okropny widok: był zrujnowany, na płycie boiska stał barak, znajdowało się mnóstwo wraków wojskowych samochodów oraz beczek po oliwie i benzynie. Trzeba było uporządkować boisko. Wraz z dr A. Morozem, J. Wilkiem, H. Rybickim i E. Jabłońskim przystąpiliśmy do uporządkowania. Za nami poszli inni, wielu działaczy, zawodników i sympatyków Cracovii. 18 lutego odbyło się informacyjne zebranie członków klubu, na którym wybrano tymczasowy zarząd z prof. dr J. Weysenhoffem na czele. 21 lipca, już na walnym zebraniu, wybrano nowy zarząd, a prezesem został, nieżyjący już, dyr. Jan Kowalski.

Mówi Stanisław Voigt:

Nasz stadion na szczęście nie został zniszczony przez okupanta. Boisko Wisły, oczywiście to stare z drewnianymi trybunami, hitlerowcy zamienili na miejski stadion sportowy „Nur für Deutsche”. Straciliśmy natomiast cały sprzęt i prawie wszystkie pamiętki klubowe, które zra-

bowali okupanci. W każdym bądź razie boisko nadawało się do gry, dlatego też właśnie na naszym stadionie piłkarze Cracovii i Wisły już w styczniu 1945 roku zegrali pierwszy oficjalny mecz po wyzwoleniu (o spotkaniu tym piszemy osobno — przypisek red.). Warto tu dodać, że okręg krakowski, jako jedyny w Polsce, mógł rozpocząć rozgrywki piłkarskie wiosną 1945 ro-

jeszcze jedno: nasze Towarzystwo, jako pierwsza w Krakowie organizacja sportowa, urządziło walne zebranie wszystkich swoich członków (26 lutego 1945 w Sali Błękitnej dzisiejszej Filharmonii). Prezesem ponownie wybrano dr Tadeusza Orzelskiego,

Po Cracovii i Wiśle również i inne kluby, organizacje i związki sportowe reaktywowały swoją działalność.

ku, gdyż zachowała się cała kartoteka KOZPN, przechowywana dzięki ofiarności St. Filipkiewicza i St. Kotarby w dawnej Ubezpieczalni Społecznej (dzisiejszy Wydział Zdrowia Prez. RN) przy ul. Batorego. Już w kilkanaście dni po oswobodzeniu Krakowa przez wojska radzieckie w świetlicy Wodociągów Miejskich odbyło się zebranie członków TS Wisła. W tym miejscu kilka słów należy poświęcić dr T. Orzelskiemu. Był on prezesem Wisły przed wybuchem II wojny światowej. Podczas okupacji dr Orzelski działał w ruchu oporu, jako komendant Związku Walki Zbrojnej na Polskę Południową. Został przez gestapo aresztowany i przewieziony do obozu w Oświęcimiu. Zdołał uciec ze szpitala więziennego, a potem ukrywał się pod Warszawą. Po wyzwoleniu powrócił do Krakowa i objął ponownie funkcję dyrektora Wodociągów Miejskich, gdzie do chwili otrzymania lokalu przy ul. Retoryka, gromadzili się sportowcy Wisły. I

28 stycznia 1945 roku wszedł na stację do historii krakowskiego sportu. W tym dniu odbyły się pierwsze zawody sportowe w wyzwolonym Krakowie. Mimo, iż słupek rterci wskazywał minus 15 stopni Celsjusza, na stadionie Wisły zgromadziły się tłumy krakowian. Piłkarze Cracovii i Wisły, którzy mieli rozegrać mecz, też nie sobie nie robili z przeciwnego mrozu, wybiegli na pokrytą grubą warstwą śniegu płytę boiska. Nim sędzia dał znak do rozpoczęcia gry, wszyscy zgromadzeni zaintonowali: „Jeszcze Polska nie zginęła...”

— Pamiętam doskonale ten moment — wspomina Tadeusz Legutko, czołowy wówczas piłkarz Wisły, który brał udział w tym spotkaniu Przy Dźwiękach Mazurka Dąbrowskiego, ludzie ze łzami w oczach pa-

Hokejowe emocje w Krakowie i N. Targu

DZIS i w niedzielę sympatyków hokeja czekają nowe emocje. „Szarotki” goszczą najpierw Polonię Bydgoszcz, a w dniu następnym Pomorzana i powinny zainkasować komplet punktów.

Z niecierpliwością oczekujemy występów Cracovii, która szczególnie w czwartek w Janowie zaprezentowała wyraźną wyższą formę. Gdyby krakowianie zagrali kolektynie i z dużą ambicją, to mogą pokusić się o odniesienie

nawet dwóch zwycięstw, które powiększyłyby ich szanse na pozostanie w ekstraklasie. Dziś walczą z Pomorzaniem a w niedzielę z Polonią. (JAF)

Dokąd pójdziemy?

Dziś

HOKEJ
Godz. 18 Lod. Olszy: Cracovia — Pomorzania (I liga)

SIATKÓWKA
Godz. 17.30 Hala Wisły: Wisła — Legia (I liga kobiet)

Godz. 18.30 Hala UJ: AZS — Spójnia (II liga kobiet)

Godz. 18.30 Hala Wawelu: Wawel — Płomień (II liga mężczyzn)

Jutro

HOKEJ
Godz. 18 Lod. Olszy: Cracovia — Polonia (I liga)

SIATKÓWKA
Godz. 11.30 Hala Wisły: Wisła — Legia (I liga kobiet)

Godz. 12 Hala UJ: AZS — Spójnia (II liga kobiet)

PIŁKA NOŻNA
Godz. 11.30 Boisko Zwierzynieckiego: Juwenia — Zwierzyniecki (Mecz oldboyów)

ZAPASY
Godz. 11 Sala Prądnickiej: Mistrzostwa okręgu juniorów w stylu wolnym

Radio

SOBOTA

17.00 Na krak. antenie wasze troski — nasze wnioski. 17.15 Dawne przeboje. 17.50 Na warszawskiej fali. 18.20 Widnokrag — refleksje ze świata nauki. 19.15 Lekcja języka franc. 19.31 Matysiakowie. 20.01 Recital tygodnia — Grażyna Baciewicz. 20.35 Samo życie. 20.45 Nuty, nutki. 21.11 Przegląd film. — Kamera. 21.26 Pieśni o Warszawie — śpiewa „Mazowsze”. 21.40 Mini-kabarek — B. Krafftówna. 22.27 Wiadomości sport. 22.30 Wieczorny relaks. 22.45 Radiokabaret. 0.05—3.00 Program z Warszawy.

NIEDZIELA

7.15 Koncert nowocel rozrywkowych. 7.45 Melodie i piosenki. 8.00 Moskwa z melodią i piosenką. 8.35 Radioproblemy. 8.45 „9 kwadransów z literaturą i muzyką”. 10.30 Koncert życzeń (KR). 12.30 Poranek symfoniczny. 13.30 Pieśni walczącej Warszawy. 13.55 Program z dywanikiem. 15.00 Dla dzieci — słuch. W. Odojewskiego. 15.45 Niedzielne rendez-vous. 16.00 Wyniki Lajkonika. 16.01 Radiowa lista przebojów. 16.20 Felieton W. Loranca pt. „Pochwała solidności” (KR). 16.30 Koncert chopinowski — z nagrań T. Żmudzińskiego. 17.05 Warsz. Tyg. Dźwiękowy. 17.30 Rewia piosenek. 18.00 Teatr Poezji — „Eugeniusz Oniegin” — słuch poet. 19.15 Rytm i piosenka. 19.45 Polskie skrzydła. 20.00 Warszawa, ja i ty. 21.33 Krak. aktualności sport. 21.40 Siedem rytynów karnawału. 22.05 Ogólnopolskie wiad. sport. i wyniki Totolotka. 22.35 Spotkania z muzyką. 23.30 Jazz.

Telewizja

SOBOTA

15.10 Program tygodnia. 15.30 Pierwszy finał Turnieju Koszykówki o Puchar Warszawy. 17 Dla dzieci: Geografia bajki. 17.45 Dziennik. 18 Warszawskie świątynie — pr. z okazji 25-lecia Wyzwolenia Warszawy. 18.40 Pegaz. 19.20 Dojranc. 19.30 Monitor. 20.20 Z wizytą u Was — pr. rozrywkowy. 21.30 Dziennik. 21.50 „Przygoda na Mariensztacie” film pol. 23.15 Program na jutro.

NIEDZIELA

7.45 Program dnia. 7.50 Kurs rolniczy. 8.25 Przypominyamy, radzimy. 8.40 Dla mł. widz.: „Cztery pancerni i pies”. 10 „Czwierdziestka zwycięstwa” — pr. poświęcony 25 rocznicy wyzwolenia Krakowa — Interwju. 11 Kronika. 11.25 Szlakami zabytków. 11.55 Dziennik. 12.10 Porównanie. 13.15 Konkurs skoków narciarskich. 14.10 PKF. 14.20 W starym kinie. 15.25 Dla dzieci „Pałac kurkowego króla. 16.15 „Smak zemsy” film z serii „Przygody pana Michała”. 16.45 Turniej wiedzy o Warszawie. 17.40 Program rozrywkowy. 18.30 Estrada literacka. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Najpiękniejsza jest muzyka polska. 20.50 „Gładka skóra” — film fr. 22.45 Magazyn sportowy. 23.45 Program na jutro.

Muzea-wystawy

Wawel (9—14.15). Zamek i Muzeum w Pieskowej Skale (10—17). Muzeum Historyczne — Oddziały: Jana 12: Dzieje i kultura Krakowa, Szpitalna 21: Dzieje teatru krak. Krzyżozłoty, Rynek Gł. 35: XXV rocznica wyzwolenia Krakowa (niedz. 10—14). Muzeum Narodowe — Oddziały: Dom Matejki, Floriańska 41: Dary i zakupy (10—15). Szołayskich, pl. Szczepański 9: Malarstwo i rzeźba pol. w. XIV—XVIII (niedz. 10—16). Czartoryskich, Jana 19: Rysunki Sinibalda Scorzj 1589—1631 (niedz. 9—15). Nowy Gmach, al. 3 Maja 1 (niedz. 10—16). SHS, Rynek Gł. 22: 20 rysunków francuskich w. XV—XIX (niedz. 11—15). Muzeum Archeologiczne, Poselska 3: Zabytki staroperuwiańskie (niedz. 10—13). Muzeum Etnograficzne, pl. Wolnica 1: Polska sztuka ludowa (11—15). Muzeum Przyrodnicze Sławkowska 17 (10—13). Pawilon wystawowy, pl. Szczepański 3a: Międzynarod. plener malarski na ziemi sądeckiej 1969 (niedz. 11—13). Galerie: Arkady, pl. Szczepański 3: Malarstwo T. Stankiewicza (11—13). Przymat (Łobzowska 3): Malarstwo S. Gierowskiego (11—22). Krzysztofory Szczepańska 2: Malarstwo T. Kantora (11—18). Pałac Sztuki, pl. Szczepański 4: Rzeźba roku 1969 (11—18). TPSP, N. Huta, al. Róż 3: Z epoki renesansu (11—18). Regionalne Muzeum PTK „Rydłówka” Bronowice M. Tetmajera 109 (11—14). Muzeum Geologiczne, Senacka 3: Świat roślin i zwierząt epok ubiegłych (9—17 wstęp wolny). KTF ul. Boh. Stalingrada 13: Wystawa fotografii prasowej „U naszych przyjaciół” (sob. 14—18, niedz. 10—14). Kopalnia Sól (Wieliczka) 8—17.

Pierwsze zawody sportowe w roku 1945

28 stycznia 1945 roku wszedł na stację do historii krakowskiego sportu. W tym dniu odbyły się pierwsze zawody sportowe w wyzwolonym Krakowie. Mimo, iż słupek rterci wskazywał minus 15 stopni Celsjusza, na stadionie Wisły zgromadziły się tłumy krakowian. Piłkarze Cracovii i Wisły, którzy mieli rozegrać mecz, też nie sobie nie robili z przeciwnego mrozu, wybiegli na pokrytą grubą warstwą śniegu płytę boiska. Nim sędzia dał znak do rozpoczęcia gry, wszyscy zgromadzeni zaintonowali: „Jeszcze Polska nie zginęła...”

— Pamiętam doskonale ten moment — wspomina Tadeusz Legutko, czołowy wówczas piłkarz Wisły, który brał udział w tym spotkaniu Przy Dźwiękach Mazurka Dąbrowskiego, ludzie ze łzami w oczach pa-

dał sobie w objęcia. Nikomu strach nie zaglądał już w oczy, byliśmy w wolnym Krakowie. Takich chwil nie zapomina się nigdy.

W tym meczu nie był ważny wynik, spotkanie miało bardziej propagandowe niż sportowe znaczenie. Wygrała Wisła 2:0 (0:0). Jedną bramkę zdobył Giergiel, a druga padła ze strzału samobójczego. Drużyny wystąpiły w składach:

WISŁA — Jurówiec, Jarczyk, Serafin — Waśko, Legutko, Worytkiewicz — Giergiel, Mordarski, Rupa, Cisowski, Polka II.

CRACOVIA — Rybicki — Gędek, Makula — Wilkosz (E. Jabłoński), Parpan, Filo — Pawlik, Roczniak, Zbroja, Hajdziński, Bobula.

W niecały miesiąc po wyzwoleniu Krakowa przez wojska radzieckie, w sali YMCA (dzisiejsza sala MDK przy ul. Krowoderskiej) odbył się turniej koszykówki

o Puchar Wyzwolenia. Sama nazwa turnieju — puchar ufundował mgr A. Rybka — miała swoją wymowę, nie tylko sportową. W turnieju wzięły udział cztery zespoły. Zwyciężyła Wisła przed Cracovią, Krowodrzą i Olszą.

— Piłkarze podczas okupacji rozgrywali od czasu do czasu mecze na peryferyjnych boiskach — wspomina dr Paweł Stok — my, koszykarze, natomiast, nie mieliśmy przez pięć lat piłki w ręce. Proszę sobie wyobrazić, jaki entuzjazm panował, jaki zapal, gdy mogliśmy po tak długim czasie znowu rozegrać mecz.

Nie sposób wymienić w tym krótkim szkicu wszystkich pierwszych spotkań w innych dyscyplinach sportowych. Ograniczyliśmy się tylko do piłki nożnej i koszykówki. Takie były początki odradzania się sportu krakowskiego przed 25 laty.

— To mnie ugryzło, że mam już tego wszystkiego dosyć — ryczał. — Dostyć tego twojego traktowania mnie z góry, dostyć twoich aluzji.

Długo tłumiona złość czerpała pożywkę w swojej własnej istocie, bez żadnej widocznej przyczyny przechodziła w głupią furję. Widząc bladą twarz Heleny, ściągnięte rysy, rozszerzone źrenice, odkrył nagle z pewną satysfakcją broń strachu... Bo bez wątpienia po raz pierwszy od chwili ślubu wyraził się go bała.

— Uspokój się — bełkotała.

Porwała go szalona ochota, żeby dać jej w twarz, bez powodu, dla samej przyjemności. Nie posunął się do tego, chwycił ją tylko za ramię i brutalnie nim potrząsnął:

— Przestań owijać w bawełnę. Powiedz raz jeszcze jasno, co masz do powiedzenia.

— Do powiedzenia?

— Co to był za telefon?

— Nie dałeś mi skończyć.

— No, to kończ.

Odpowiedziała pośpiesznie:

— Telefonował jakiś Roger. Chciał z tobą rozmawiać...

— Ze mną?

— Tak! A kiedy mu zaproponowałam, że wszystko ci przekażę, odpowiedział, że to sprawa między mężczyznami.

— I to wszystko?

Jakub był niemal rozczarowany. Helena dorzuciła szybko:

— Zachował się po chamsku. Kiedy nalegałam, że wszystko ci przekażę, oświadczył, że ta sprawa nie dotyczy... Użył słowa „bab”. Rzucałam słuchawkę.

— I dobrze zrobiłaś.

Wpadł w jej ton, ale, podejrzewał, że ukrywa przed nim część prawdy. „A dlaczego nie mówię o tym, że dzwoniła do Janiny? Czy boi się mnie do

tęgo stopnia, że lęka się mojej reakcji, czy oszczędza to na moment bardziej odpowiedni?”

I mając na myśli ten telefon, zamknął dyskusję:

— To na pewno był kawał.

— Kawał, czy nie kawał, trzeba przyznać, że twoi przyjaciele mają dziwny rodzaj zabawy.

— Znowu zaczynasz — wybuchnął od razu. — Moi przyjaciele, moje znajomości... Nie wiesz, kto dzwonił i wszystko zwałasz na mnie.

— Powiedział, że nazywa się Roger.

— A gdyby oświadczył, że jest papieżem, albo królem angielskim, to też byś uwierzyła? Jeżeli, prawdopodobnie jest to zwyczajny kawał, to mógł dzwonić pierwszy lepszy.

Natychmiast skapitulowała:

— Dobrze, dobrze, nie denerwuj się.

Następnie wskazała ręką na stary zegar na kominie z białego marmuru, z tarczą ozdobioną rzymskimi cyframi:

— Późno już. Nie idziesz spać?

Czyż nie było w tym zaproszeniu jakiegoś dwuznacznego podtekstu, obietnicy pojednania w łóżku, jak gdyby ta scena małżeńska pobudziła jej zmysły i zapaliła miłosne żądze?

— Za chwilę — odparł Jakub. — Nie miałem dziś nawet czasu rzucić okiem na gazetę.

Zasiadł w fotelu, zapalił papierosa i rozłożył ga-

zete. Nie czytał... Słyszał, jak żona rozbiera się w sypialni, myje zęby w łazience...

„Po co telefonował Roger, jeśli nie po to, że miał zamiar ją ostrzec? Ale po coż by miał ją ostrzegać, jeżeli spodziewa się wyciągnięcia ze mnie te trzydzieści tysięcy franków?”

Na progu pojawiła się Helena:

— Naprawdę nie idziesz?

Na chude ciało włożyła nocną koszulę z czarną koronką, która miała być szalowa, a tylko czyniła Helenę śmieszna.

— Za chwilę — oświadczył suchym tonem.

Wyraźnie dostrzegł na twarzy żony przykrość, nawet może pokorę. Odwróciła się na pięcie, znikła w przedpokoju, potem znowu się zjawiła. Tym razem była zła:

— Słuchaj, Jakubie... — Co tam jeszcze? — W ostatnich czasach bardzo się zmieniłeś. Jesteś w złym humorze.

Teraz nie była już ani śmieszna, ani godna litości.

— Bardzo bym była niezadowolona... ale to bardzo, gdybyś przede mną coś ukrywał!

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Roger chwycił udo kury w galarecie i wykrzyknął zezując w stronę butelki:

— I jeszcze na dodatek szampan!

Nalał sobie bez żenady, mając pełne usta mięsa.

— Wspominałaś — ciągnął dalej, nie przestając jeść — że kolację przerwał wam telefon od pani Melleray?

Janina kiwnęła głową. Oparta o ścianę, pełnym oburzenia wzrokiem patrzyła na żarłoka, który połykał te wszystkie przysmaki, których ani Jakub, ani ona nie tknęli.

(Ciąg dalszy nastąpi)